

ПЕРЕДПЛАТА на „РУСЛАНА“

виносить: в Австрії:

на цілий рік	24 K
на пів року	12 K
на чверть року	6 K
на місяць	2 K

За границею:

на цілий рік: зі щоденною висилкою 7 долларів або 14 рублів; з висилкою двічі в тиждень 6 долларів або 12 рублів; з висилкою що суботи 5 долларів або 10 руб. Поодинокі числа по 10 копійок.

Телефон Редакції ч. 1484.

Конто почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

християнсько-суспільний дневник.

„Виреш ми очи і душу ми виреш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми сердце і віра руска“. — З Русланових поглядів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских свят о 5 гої по полудні. — Редакція, адміністрація і експедиція „Руслана“ при ул. Хмельовського ч. 15, II поверх. Експедиція місцеві в Агенції Соколовського ул. Ягйлонська ч. 1.

Рукописи звертає ся лише а попередню засторогу.

Рекламації лише неопечатані є вільні від порта. — Оновістки звичайні приймають ся по ціні 30 с. від стрічки, а в „Надісланим“ 40 сот. Подяки і привітні донесення по 30 сот. від стрічки.

Фінансові клопоти європейських держав.

(X) Щоденно надходять з різних європейських держав вісті, з котрих можна вивести, які величезні тягарі спричинило для поодиноких держав запутане від осені політичне положення. Франція змагає до збільшення своєї армії, а та сама Німеччина. Росія стягнула свої війська на австрійську границю, а наша монархія б, а приневолена задля обережності зробити те саме, а се очевидно спричинило значні видатки. Також Італія ще не очуляла з триполітанської війни, а мимо фінансових клопотів була приневолена поробити нові військові приготування, щоби її не застали неприготованою балканські події.

Може бути, що зменшене напруження уможливило деякі ощадности, але цікаво буде обчислити, скільки доси нашу монархію стоїла вся та справа. В міродатних кругах обчислюють видатки на військові приготування нашої монархії на кругло 400 мільонів корон. Однак до сего видатку не вчислено коштів підвисшеного мирного стану армії, котрі виносять щоденно пів мільона корон. Коли отже почислимо всі ті видатки, які спричинила воєнна гроза, то дійдемо дуже легко до пів мільярда корон. Та ще коли б се вистарчило. Але в оглядом на се, що відтак додатково ще вплинуть деякі рахунки, а коли ще зважимо, що в тих часах дорого коштує приспорене гроша, то можна взагалі числити ся з потребою позички на 600 міль. кор. Як роздобути сю квоту на військові потреби, про се тепер радять в обопільних міністерствах скаргу, а в найблизших днях дізнаємо ся про вислід сих нарад.

Німеччина виступила тепер з задуманим там новим фінансовим пляном, котрий справді може довести фінанси до потрібного ладу. Думають там завести одноразовий податок мастковий півпроцентний, котрого дохід обчислюють на мільярд марок, призначений на потреби уоруження. Імовірно стягання сего податку не буде переведене нараз, а розложено на кілька літ. Від сего одноразового податку масткового мають бути звільнені майна аж до 30.000 марок. В капіталістичних кругах очевидно проявилось недоволення сим новим податковим пляном. В тих кругах думають, що було би далеко розумніше з господарського становища зяти мільярдну позичку. В дійсності мастковий податок не є ніякою новістю в по-атковості, а лише вищий троха з уживання. Такі оподаткування майна бувають вже в старинності, в середніх віках, особливо в німецьких містах самостійних. Але такого оподаткування уживано лише у великих міських випадках, а накладано его лише міщанам і пильованам, щоби ніякий заможний не викрутив ся від такого податку.

Підставою такого податку був масток міщанина, котрий він сам вилучив. Від XIII ст. заведено в німецьких незалежних містах самооподаткування міщан, а при тім спускано ся на чесність поодиноких людей. Пізніше, коли частіше накладано такі податки від майна, прибігали міщани до всяких способів, щоби своє майно після спомогли низко оцінити і наслідком того фіккус був приневолений завести контролю мастків. Таким способом в XVII ст. заведено обов'язок фасій. В Бремі довгий час задержано ся самооподаткування.

З починком XIX ст. в Німеччині зовсім понехано оцінюване майна. Зате в Прусах заведено в 1893. р. правильний податок мастковий, котрий у вищих позиціях за кожних 20.000

марок установлено на 10 марок. Так само заведено вже мастковий податок в Швейцарії, Нідерландах і в Зєдинених державах американських.

Щож зробить Австро-Угорщина, котра має величезні видатки військові, а нема з чого їх покрити. В державних касах пустки, а вже вельми трудно з особисто-доходового податку стягнути 27 мільонів. Чи не пора би піти за прикладом Німеччини. Великі капіталісти очевидно потерпають вже, щоби до того не дійшло, бо вже їх головний дневник висловив погляд, що наслідкуване Німеччини в тім напрямі було би смішне а навіть шкідне. Можливо отже, що у нас поки що не заведуть масткового податку, а радше будуть по-зичати і тягнути, поки ще що дасть ся видобути.

Наслідки російського уоруження.

(Δ) Російські часописи, а попереду всіх „Новое Время“ вельми злорадно вказують на се, начеб то Австро-Угорщина фінансово була вичерпана сучасним воєнним напруженням і з будучністю заявляє сей дневник, що Росія не потребує квапити ся до порозуміння, бо може підкождати.

Тимчасом в дійсності нема ані одної більшої держави в Європі, котра би не потерпіла наслідком балканської війни. Однак окрім самих балканських держав, котрі ведуть війну, може ніяка держава не понесла таких втрат, як Росія. Її чорноморська торгівля, котра річно приносить понад 380 мільонів рублів, у великій часті зовсім застановлена від вересня 1912. а радше від осені 1911. року себ то від почину війни Італії з Туреччиною, наслідком зачинення Дарданелів. Нафти, дерева, збіжжя і т. д. майже зовсім не вивозять.

Два заможні корабельні товариства і кільканайцять поодиноких корабельників зовсім застановили виплати, а інші підуть їх слідом, наколи держава не дасть їм підмоги. Хлібороби потерпіли величезні шкоди, бо з вібраного збіжжя могли небагато продати на вивіз, а за доставки для держави дістали дуже низкі ціни і то буде доперва в сім році зліквідоване. Се і кількотижневий рун на щадниці, котрих грошові засоби пливні вичерпано, викликали велику недостатку гроша, котра ще збільшає ся. Російський промисел, а іменно найважливіша его галузь в південній Росії, цукроварство, переживає грізне пересялене, спричинене вчати балканською війною, вчати лихим збором бураків в 1912. р. Більше як 12 цукроварень стоїть над пропастию і хіба державна поміч може їх спасти перед упадком. Колиж сї цукроварні застануть роботу, тоді тисячі робітників остане без хліба, а в самій Одесі є їх 15—20.000. Се положення причиняє ся неавичайно до розбишництва. Уряди, поїзди залізничі, двори, цілі села а навіть містечка грабують сї розбишачки під оком поліції і війська. В Одеській губернії після урядового виказу минулого року було 300 таких значних розбишачких нападів, а ледво в 30 случаях було можливо розбишак віддати судови. Щоби заохотити розбишачству, думають покарання ватаг розбишачких віддати адміністративним властям. Булоб се свого рода доразові суди, по котрих сподівають ся добрих успіхів.

Останніми днями звіщали в Росії про

розпуснене резерву, але доси сї вісті не справдили ся. Навпаки правительство думає збільшити число корпусів у військових округах Варшавським, Одеським і Київським по одному, так що стан російської армії числив би 41 корпусів, а що рівночасно з тим задумано також утворення нових відділів артилерійських і технічних, отже стан війська тут збільшив би ся о 150.000.

Допись з Лемківщини.

(Чи москвофільство на Лемківщині слабе? Хто єго поборником? Як довоє це буде священичий стан терпіти між собою народних зрадників? Просьба до наших властей церковних.)

Великі і важні справи європейської політики до того степеня заприятали уми нашого свідомого громадянства, що заняті ними зовсім не звертаємо уваги на місцеві, близькі нам відносини та перестаємо журити ся справами, котрі прямо нас доторкають. Стежучи за подіями на Балкані, запускаячи ся в тайни європейської дипломатії зовсім стратили ми з ока ті всі, на перший вид дрібні події, що ведуть ся вкруг нас, та позволяємо, щоб відносини в краю розвивали ся без нашої участі і уваги, на нашу шкоду, а в хосен наших ворогів.

Між іншими зовсім призабули ми на наших ефіялтів, котрі користаючи з нашої неуваги завзятіше як колиндне кинули ся до своєї поганой роботи. Між тим кола у нас повна байдужності і німа згода, бути іграшкою якоїсь фаталістичної „ананке“, у наших москвофілів заройло ся як в уліку і закипіла тиха, безголосна, але не менше деморалізуюча робота, котрої цілє всім звісна і ясна: приготування Галичини на прихід північного месії. Передовсім чинні в тім напрямі такі наші католицькі, москвофільсько дурійкою запаморочені священики, так що по раз сестний приходить ся нам ствердити, що без священиків-москвофілів рух москвофільський на Лемківщині був би немислимий. Маємо тут на гадці не тільки личну, безпосередню діяльність московських агентів в реверандах, але також діяльність їх сивів, жінок, кривних і цілої тьми агітаторів з професії, котрих царе- і православні подвиги стрічають ся з похвалою, повним признанем нерідко навіть з чинною підмогою зі сторони русофільського духовенства. Супроти рішучості, якою в послидних часах краєвий уряд силує ся спинити розвиток течій держави протавних між тим і москвофільства, минули вже для наших ефіялтів ті блаженні часи, коли то зрада народа і всього, що рідне, святила правдиві оргії, а приналежність до москвофільської партії мостила дорогу до політичних впливів і власти. На жаль треба було аж австро-російського непорозуміння, треба було небезпеки російсько-австрійської війни, щоби власти краєві прийшли вже раз до того переконання, що не слід попірати сторонництво, котре поклякане до життя інтригами сусідки, не має ніщої мети, як розбиване державної цілості, та в стремління до сполюки з державною Росією розвиває діяльність, якої не стерпіла би у себе ніяка інша конституційна держава. Треба було аж сумних досвідів що до наслідків сї платонічної любови до Росії, треба було аж того, щоби „przyjemniejsi w obcowaniu“ видали з посеред себе цілий гурт шпигунів і інших протидержавних махерів, заки уряд рішив ся приборкати троха і так вже

до краю безличности доходячу російську іреденту.

Зрозуміли наші москвичі, що годі їм бо-дай в тій хвилі ділати явно на користь Росії, тож прикинули ся смирними і байдужними на події грядучих днів рабами, щоби під маскою сїї лояльності і неінтересовності тим легше прямували до своєї в тугою очиданої мети. І дійсно присмирніли троха наші москвичі, однак зовсім не визбули ся своїх обєдинительних змагань. Москвофільська пропаганда на Лемківщині зовсім не устала, а веде ся далі і то в спосіб для нас о много небезпечніший як передше, бо в спосіб тихий, супокійний, безгомонний. Очевидно, що до того рода роботи потреба одиниць більше інтелігентних, справних, метких і проворних, а позаяк знаємо, що сьвітської інтелігенції на Лемківщині москвофіли зовсім не мають, тимто мусимо прийняти (бо й так в дійсності є), що одиницями і виключними керманічами сїї тихої, підпольної, по лінії задушевних бажань Росії ідучої роботи, суть наші москвофільські священики. Поверховна знайомість відносин здає ся сему заперечувати, бож прецінь щораз менше приходить ся читати про царєславні подвиги москвофільських священиків, щораз рідше приходить ся чути про яркі, колісь так звичайні й буденні надуживання проповідій в цілях партійних, царєславних. Все те правда, але не менша правда і се, що москвофільське духовенство на Лемківщині лишило ся таки й на дальше духовним провідником поєбавляючи Росії змагань.

Не можуть собі дозволити на різкімплі, в теперішніх відносинах навіть небезпечні царєславні виступи, кинули ся наші москвичі з великою запопадливостію вихисновувати той ще широкий простір свободного діланя, який мимо деяких обмежень все таки їм лишив ся головним середником обмислювання лемківського мужицтва, являє ся русофільська преса. Де не дійде москвофільський агітатор, там втисне ся влізливий „Лемко“ і сяк чи так село не уїде перед зворовленням. І знов з сумом приневолені ми тут ствердити, що найревнішими поборниками і розповсюдниками сего дійсного печатного зливника є москвофільські священики. Декотрі сотками розкидують сю нечисть по селах, тож не диво, що мужик начитавши ся сїї багряними, готов на злочин супроти свого народа і Церкви.

Москвофільські священики припинили дещо свою загонистість, а найважливішою точкою своєї політичної діяльності під нинішину пору вважають запопадливе розповсюджування часописів і брошур надиханих скаженою ненавистію до українства, а навінітих тугою за Росією. А що знов царєславні змагання не дадуть ся подумати без православних тенденцій, а кожда русофільська часопись заражена менш або більш явним нахилом до схизми, отже виходить з сего небувалый сором і соблязнь, що католицькі священики поширюють лектуру католицької Церкви ворожу. Се повинні знати наші власти церковні і проти такого поведєня москвофільського духовенства з цілою рішучістю виступити. Аджеж русофільські священики лиренем мбсквофільських видань самі підіривають основи катол. віри і довіре народа до своїх, на висшій і низшій щєблї єрархічної драбини поставлених пастирів. Аджеж замість вносити мир і отверєніє в наші і так вже до краю розогнені відносини, своїм поведєнем причиняють ся до щораз більшого розпутья ворожих Церкви інстинктів. Для того вповні прилучаю ся до просьби шановного дописця з Лемківщини,

котрий між іншими висказав бажане, щоб наші влади церковні в поученнях до урядів церковних рішучо заборонили ширення писем кат. Церкви противних, а навіть поіменно назвали всі ті москвофільські часописи, котрі заступаючи москвофільський світогляд, нищать підвалини єдиноспасительної кат. Церкви. Се конче треба зробити, коли не хочемо станути перед розбиттям церковної єдності як перед довершеною подією.

Семен.

Розоружене!

Нинішній „Fremdenblatt“ оголошує такий комунікат: Обміна відручних писем, яка недавно відбула ся між цісарем Франц Йосифом і царем Николом, дала знова доказ, що через події на балканському півострові чувства приязни між обома володарями не дізнали ніякої шкоди і що удержане мира й на дальше в цілюю їх змагань. Оба правительства прийшли до заключення, що деякі розпорядки, які пороблено в надграницьних областях обох держав, серед сих обставин не є більше вказані. Тому рішено зменшити стан австро-угорського війська в Галичині до нормальної сили і так само буде заряджене розпущення російських резервистів свої кляси віку, які минулої осени мали піти домі.

Петербурзька телеграфічна агенція оголошує такий самий комунікат російського правительства про розоруження.

„Fremdenblatt“ пише про оголошений комунікат таке: Не лише в Австро-Угорщині і Росії, але в цілій Європі події нинішнього дня оцінюють як пілгу в політичній положенню і скріпленню надії, якою всі живемо і з цілого серця вічуємо єї сповнення. В сім дни належить передовсім тямити про обох пануючих, з яких великодушного настрою наступило усунення військових розпорядків, що приносять пілгу. Обміна думок між монархами, якої вислідом є рішене в справі увільнення резерви, утврджувє перед цілим світом дальше єство-ванє традиційних відносин між обома династіями і дає новий доказ взаїмних приязних відносин між володарями, які в рівній печальности о удержанє європейського мира видять найціннішу запоруку. Усуненє надграницьних розпорядків має очевидно значінє не лише династичне, але також політичне. Бачимо в усуненні сих розпорядків не лише доказ довіри, яке обі держави хотіли собі взаїмно дати, а котре може що до дальшого перебігу політичного переселення оправдати корисні вичікування. Вплив, який може мала балканська війна на відношенє Австро-Угорщини до Росії, не дав ся вяснити сутячкою яких небудь реальних супротивностей інтересів. Слідє се зовсім ясно із засад, які для нас були міродатні протягом тих тяжких часів і в часі переселення, що так близько дотикало наших інтересів, а які були безпосереднім вислідом нашої від десятиків літ усталеної східної політики. Наша історична східна політика завсїгда бачила користи монархії в повній незалежності балканських держав і все прамувала до удержання з ними приязних відносин. Се пересвідченє проявило ся як в минуваній, так також в часі теперішнього переселення. Монархія все вірно держала ся своєї політичної програми, яка не змагала по добачі. Рівночасне розоруженє резерв на східній границі безсумнівно можна уважати добрим знаком, що ся політика також в Петербурзі здобула собі належне признанє, що також в російській політиці пробиває ся погляд, який у вислідах балканської війни признає можливість остаточного засипання ж. рел суперечок між Віднем і Петербургом. Переселенє, яке тривало від місяців, ще не розв'язанє, хоч ми однак надіємось, що нинішній день є поступом на дорожї розвязки.

До свого комунікату додає петербурска телеграфічна агенція: В доповненню ідентичних комунікатів російського і австрійського правительства, телеграфічна агенція є уповновласнена до заяв, що, як слідє з конференцій, ведених з віденським кабінетом, австрійська монархія не має ніяких заборчих намірів супроти своїх полудневих сусідів.

Чейже раз! Населенє обох держав відітхне свободійше, забуваючи на воєнну тривогу. Резервісти нині-завтра являть ся у своїх родин і при своїй праці. Великодні свята, по-

минувши нужду, спричинену переселенєм, будуть радісні. Селянин супокійно возме за рало плуга, купець рушить торгівлю, а на грошевім ринку знова піде свободна конкуренція.

Таке чудодійне оно, те слово: розоружене.

Просимо домагати ся „Руслана“ по всіх реставраціях, каварнях, торговлях і приєднувати нам нових передплатників в кругах своїх знайомих.

Перед миром.

З воєнного видна.

В італійських дипломатичних кругах говорять, що сербські послы одержали порученє, щобі заявили великодержавам, що висланє під Скутарі сербське військо буде сейчас по рішєню борби усунєне до Сербії.

З Солуня відходить без переставки сербські війська до Альбанії. Сербська залога в Драчу не буде скріплена. Сербія зовсім не думає параліжувати рішенє льондонської конференції в справі Драча.

„Танін“, обговорюючи падєнє Яніни, замічає, що се не означає для Туреччини втрату якоїсь області, бо Яніна вже від кількох місяців політично була утрачена.

Чутка про відкликанє чи димісію начального вождя турецької армії Іззета паші досі не потверджує ся. Зачувати, що Іззет паша і шеф генерального штабу Каді паша поручили великому везирови заключити чесний мир. Іззет паша поїхав вчєра до Галіполі.

Грецьке військо по овладі Яніни одержало приказ овлادی пілої полудневої Альбанії аж до лінії Вальона—озеро Презба, бо Греція вже на однім з перших засідань амбасадорів зажадала сеї області, як такої, що єї належить ся(?).

Приватна телеграма з Подгориці доносить, що вже вчєра зачав ся генеральний наступ на Скутарі. Стріляють з тяжких сербських гармат.

Мірові переговори.

Дописєць „Die Zeit“ доносить, що сербське правительство поінформувало вже своїх союзників про свою думку що до посередництва великодержав. При мірових переговорах найбільшу трудність становить справа воєнного відшкодованя, що до котрої балканські держави не хотять уступити.

„Мир“ заявляє, що балканські держави приймуть посередництво великодержав. Мірові переговори будуть відбувати ся отже при посередництві великодержав на основі условин, постановлєних в Лондоні з доданєм домагаєня воєнного відшкодованя. Домагаєня сего не мали часу балканські держави зголосити на міровій конференції, однак тепер при нїм стоять.

Воєнні операції не будуть здержані, а їх розвиток буде впливати на перебіг мірових переговорів, бо нові жертви вимагали би нової заплати. Відповідь балканських держав буде імовірно нині вручена великодержавам.

Турецький міністер внутрішніх справ Гаджі-абілі бей не показує ся від двох днів у міністерстві ізза ріжниць, які в справі мира панують між ним а великим везиром. Зачувати, що мимо опору кількох молодурецьких вождів великий везир порішив ся заключити мир.

Між союзниками.

Бюро Райтера дізнає ся, що болгарський посол одержав шифровану депешу, яка містить подробиці про сутячки між Болгарами і Греками в місцевині Нігіта. Після розпорядку болгарських властей вибрано слідчу комісію. Зачувати, що в часі сеї сутячки погиб один болгарський офіцер і багато жовнів. Велике число болгарських жовнів віднесло рани.

Румунсько-болгарський заклот.

Бюро Райтера доносить, що російський міністер заграничних справ Сазонов одержав меморіал, що містить вичисленє спірних точок між Болгарією і Румунією. Обі держави згодили ся на посередництво великодержав.

Просимо відновити передплату.

НОВИНКИ.

— Календар. В четвер: руско-кат.: Власия; римо-кат.: Никифора. — В п'ятницю: руско-кат.: Евдокій; римо-кат.: Матильда.

— Здоров'є Св. Отця. Св. Отець провів вчєрашню ніч супокійно, але супроти стану ослабленя лише поволи повертає до сил. Вчєра рано знова звизано лікаря, а також сестри відвідали єго.

Римські часописи пишуть, що Св. Отець не слухає лікарів, перепрацьовує ся і тому хвилями проявляє ся горячка. Часть печати каже, що стан здоров'я Св. Отця має бути о много гірший, ніж се урядово признають.

„Corriere d'Italia“ доносить: Минувшої ночі і протягом вчєрашнього дня здоров'є Св. Отця що раз більше поправляє ся. Лікарі, які оглянули Св. Отця в понеділок вчєром, ствердили добрий стан. Св. Отець розмовляв з лікарями і сам без поміччя усів на ліжку, щобі дати себе оглянути. Горячка нема зовсім. Ніч з понеділка на вівторок минула супокійно. Нежить і кашель уступають. Можна надіятися, що Св. Отець за кілька днів поверне до своїх занять.

Члєни кардинальської колегії і дипломатичного тіла, між ними австро-угорський амбасадор кн. Шенбург-Гартенштайн явили ся у Ватикані, щобі запитати про здоров'є Св. Отця.

„Giornale d'Italia“ стверджує поліпшенє здоров'я Св. Отця, якого вчєра відвідала сестра.

— З Черновець доносять нам телеграфічно: При доповняючих виборах до буковинського союму з міст Чернівці-Кіцмань-Серет-Сучава-Радівці-Сторожинець-Вижниця на 1.127 голосів одержав український кандидат др. Осип Бурачинський 795 голосів і став вибраний. На бушового посла з сего округу, який зрік ся мандату, д-ра Стоцького, віддано 72 голоси; сторонник „України“ др. Кордуба одержав всього 43 (!) голоси, а соціаліст Безпалко 218 голосів. — Се свідчить наглядно, що становище сторонництва п. Василька на Буковині є сильне.

— Побільшенє технічних сил в галицькій намісництві. З причини нестаті технічних сил в галицькій намісництві, уважнє правительством намісника д-ра Божинського розписати конкурс на 10 посад в VIII. і IX. ранзі. О се становища можуть старати ся техніки, які викажуть ся приватною практикою.

— Справа обсади архієпископського престолу у Відні. До „Now-o Reform-a“ пишуть з Відня: Шість тижнів минуло від смерті віденського архієпископа кардинала д-ра Нагля — а справа єго наслідства ще не є порішена. Християнсько-сусіпльне сторонництво побирає літомерицького єпископа д-ра Гросса, який із своїми симпатіями до сторонництва не татє ся. Часть німецького клиру закидає сему кандидатури, що за слабо акцентує він свою приналежність до німецької народности і що єго дуже люблять Чехи. Сі круги підпомагають кандидатуру віденського єпископа суфрагана о. д-ра Пфлюгера, який в політичній життю не бере ніякої участі.

— Концерт в честь Т. Шевченка. З Самбора пишуть нам: Дня 22. лютого відбув ся у нас заходом семінарійної молодіжки концерт з нагоди 52. роковин смерті воскресителя України незабутнього Тараса. Вступне слово вголосив канд. IV. р. Комарницький. Річ була добре обдумана, старанно оброблена, вивчена та гарно з жаром виголошена. Деклямував „Сон“ канд. Кобилицький а „Суботів“ канд. Лопатинський. Обі деклямації були добре відчуті і прегарно вголосовані. Хорів було два: Вахнянина і Нущинського; „Наша жизнь“ і „Закувала та сива зазула“. Рівнож були дві продукції оркестри: Бетовена і Вагнера. Тут приложив не мало труду проф. Штрайт, в якого руках спочивав провід. Закінчив концерт дир. Т. Біленький. Вказав на провідні ідеї Шевченка, та заохочував молодіж іти тим шляхом на стрічу красній будучині. Концерт відбув ся в залі польського „Сокола“ при численній аудиторії. Цілість зливалася в одну овину піснєм для Шевченка арию, що свідчить про те, що вихованє молодіжки спочиває в ідейних руках управителя. Зазначити належить,

що на концерті були усі члєни збору учит. семінарії. Сего рода виступи є доказом єдності, доброї волі і гарним приміром для молодіжки обох народностей, яка учати ся і шанувати має своє і чуже. — р.

— Гниль русофільська добрав ся вже і до євхаристичного стану. Перед кількома днями донесли ми, що в Загір'ю арештовано русофільського пароха (а не богослова) о. Льва Мінчакевича. Арештований розвивав вже від давна широку русофільську агітацію в цілій околиці Рави рускої, працюючи в повіті і так вже зараженим русофільством. Сею агітацією завернув він на себе увагу жандармерії і староства, яке вправді єму не довіряло, але виступити проти єго не мало причини. Звернемо лише увагу, що він дуже часто їздить то до Перемишля, то до Львова. Дня 22. лютого виїхав о. Мінчакевич до Львова, звідси до Перемишля, де 26. лютого бачили єго в товаристві визначних русофілів, а звідси по одностодній побуті виїхав в сторону Сянока. Подорожні бачили, що мимо лихого погоди о. М. стоїть на платформі вагона, що зацікавило якогось капрала кравової оборони. По арештованню виявило ся, що о. Мінчакевич підчас подорожі робив знимки мостів і залізничних стацій. Арештованого відставлено до судового арешту в Сяноці.

— „Прикарпатская Русь“ в дня на день стєпенує свій російський „патриотизм“. У вчєрашнім числі розправляє ся у вступній статі із всіма часописами і людьми, що перед ювілєєм Романових не робили „коліно-приклонєнє“. Нахальство русофільського письменника переходить — як бачимо — всякі межі приличности. „Прикарпатская“ рада би, щобі цілий світ потакував за „Новим Временем“, що „русское царство шумит, как тысячелетняя дуброва, которой вѣка вѣтъ и которую ничѣмъ не выкорчевать. Свободна она, Никому не кланяется, а всѣ ей поклонятся“, бо „одинъ отецъ на небѣ и одинъ отецъ на землѣ“ і т. д. Самі корінні Москалі мусять подивляти „патриотизм“ галицьких російських агітаторів.

— Окремий корпус тайних скарбових агентів. Щобі запобічи пачкарству головно сахарини і тютюну постановили скарбові влади заложити окремий корпус тайних скарбових агентів. Члєнів сего корпусу будуть вибирати зі скарбової сторожі. Задачею їх буде уважати в надграницьних стаціях на підозрілих о пачкарствє подорожних в залізничних поїздах і на двірцях і відставляти їх до судів, чим досі занимала ся жандармерія і поліція.

— Примір до наслідуваня. Всім тим, що думають, наче би без алкоголів не можна обійти ся на ріжного рода заєвах і прийнятах, дає добрий примір теперішній предсідник Заданєних Держав півн. Америки, Вільзон. Він є ворогом всяких алкоголів і виключив алкогольні напитки з прийнять, які уладжує в себе в „Білім Домі“. Протиалкогольний рух в Америці сильно тепер поширив ся.

— Нєві „вєсєславянські“ історії. „Narodni Listy“ доносять, що посол др. Крамарж їде до Парижа, де відбудє ся зїзд визначних мужів славянських держав, щобі обговорити балканські події, бо признає konieczність провіреня дотеперішньої діяльности Словян. Хто ті „визначні мужі“ і діяльність яких Славян буде „ревідувати“ наш „приятель“ др. Крамарж — невідєсно.

— Перепросини за демонстрацію. Російські часописи доносять в телеграмах з Відня, що наслідком протиросійських демонстрацій у Львові і спалєня портрєта російського царя явив ся у львівськїм російськїм консулаті заступник намісника і просив о пробаченє ізза демонстрації.

— Огонь. Дня 28. лютого с. р. вибух коло 3. год. рано в Угнові, равського пов., в стайні Т. Богуша огонь, котрий розширив ся небавком на сусідні будинки і знищив 14 господарств. Шкода вносить 29.380 К, з чого було обезпечених 12 селян на суму 9.820 К.

— Жертви готівкою не звільняють нікого від обовязку жаданя купонів У. Т. П. і уживаня товарів з маркою У. Т. П.

— Сумні відносини. В тернопільськїм „Głos i polsk-im“ читаємо: Страшна нужда залєгла в нашій містї хати робітників і помешканя дрібних ремісників. Поверх 200 робітничих родин остає без занятя, без хлїба, кождий день сю цифру побільшує, а марєво голоду і страшної нужди з кождим днем стає яркїйше. Дійшло до того, що минувшого тижня кількох робітників найбільшїх з ям, у які цєар-

ник закопує стерво, видобуло кости, щоби продати їх в місті за кільканайцять центів.

— **Дактильоскопія в перемиському суді.** Читавмо в „Przeglądzie przemysku“: Часті шпигунські афери адо того приловлені в останніх часах в Перемислі кількох „визначніших“ злочинців, зневолили осередні влади до видосконалення тутешніх слідчих метод. В сій цілі заосмотрено тутешній суд в прилад для дактильоскопічних помірив разом з відповідними формулярами.

— **Смерть батька львівських міських огородин.** Оноді помер у Львові в 73. р. життя Арнольд Рерінг, інспектор міських плянтацій, творець львівських парків і знаменитий огородинник.

— **Международний комітет до провірювання алкоголю.** Під проводом б. предсідника французької республіки, Емілія Любета, заложив ся международний комітет, в цілі провірювання алкоголю, як під науковим, так і суспільним, економічним і державним оглядом. Місцем сего комітета буде Брукселя, де повстануть рівночасно відповідні лабораторії, статистичні робітні, бібліотека і інформаційні бюра. На кошти удержання комітету будуть складатися са держави, з яких вже девять обіцяли устами своїх повновласників дати доволі поважні запомогі.

— **Почтовий рух у Львові.** В січні с. р. надано на почтах у Львові 4,673.360 звичайних приватних листів, а надійшло до Львова 675.826 таких листів, переписних листків надано 6,987.312 а надійшло 583.153, урядових листів непоручених вислано 657.797 а надійшло 158.807, поручених листів взагалі вислано 229.975 а надійшло 280.389, пересилок під опоскою вислано 2,244.330 а прийшло 100.105, пересилок з пробками вислано 138.793 а надійшло 7.326, примірників часописів вислано 4,682.779 а надійшло 173.571. Разом вислано в січні зі Львова 19,614.346 посилок, а наспіло до Львова 1,979.177. Крім того надано грошевих листів і малих вартісних пересилок 11.305, а прийшло 14.423, вартісних клунків понад 100 К надано 1.925, а наспіло 2.251, звичайних клунків надано 58.564, а надійшло 98.024. В касовім обороті надано 53.149 переказів на 3,261.654 К 90 с, а надійшло 114.843 переказів на 4,626.100 К 58 с. Чеків щадничої почт. каси надано 32.211 на 7,491.186 К 88 с, а виплачено 9,513.051 К 48 с. Звичайних вкладок щадничих надано 1.579 на 67,475.26 К, а виплачено 1.214 на 46,800.31 К. Телеграм надано 30.210, а надійшло для місцевих адресатів 32.050 телеграм. Містова сіть телефонів мала 2,434 абонентів.

— **Новий убийчий прилад.** В армії Зєднених Держав відбывають ся проби нового машинового карабіна Кольта, який дає 662 стріли в одній минуті. Такі два карабіни заступають компанію війська, зложену з 250 людей. Заряд америкавської армії вже закупив 50 карабінів системи Кольта.

— **Підвишене ціи лятого заліза.** Оноді відбыви ся збори представників ліярень заліза. На зборах стверджено, що всі ті заведенія вичерпали вже свої засоби дешевого сарого заліза і ухвалено — з оглядом на се, що ціи сирівця є тепер більші — значніше підвишене ціи лятого заліза, мимо сего, що конвентура властиво слабе.

— **Tempora mutantur...** „Жорес, божок французких соціялістів, дїждав ся висвістания, коли хотів виголосити одну з своїх найпопулярніших бесід — проти мілітаризму. Стало ся се в Ніцці, дня 9. марта 1913. року. Жорес мав говорити проти 3-літньої військової служби, яку тепер французкий парламент хоче ввести. Ледво однак золотоустий ревує вийшов на мовницю, публіка устроїла ему котячу музику. На Жореса кидано яйцями, оріхами, картоплями і т. д. Жорес, влучений кілька раз в лице, мусів вийти з мовниці і вийти із салі. Коли виходив, публіка кликала: Геть! Іди до Берліна! До берлінського парламенту! Коли Жорес вийшов на улицу, зібрана там публіка кинула ся на него і зневажала его чинно...

Антимілітаризм став ся у Франції не популярним. Французи уружують ся до війни з Німеччиною. Супроти патріотичного одушевлення соціялізм тратьте почу під ногами. Бідний Жорес! Через чверть віку оплескувано его, коли кидав громи на мілітаризм. Нині за то саме викидають его за двері і зневажають.

— **Хто уживає товарів з маркою У. П. Т.,** починає ся до піднесенія поваги Товариства і піднімає жертву фабриканта на рідну школу.

Оповіді.

— **Концерт в пам'ять 52. роковин смерті Т. Шевченка.** Заходом українських товариств: „Львівський Боян“, „Просвіта“ і „Бандурист“ відбуде ся у Львові в четвер дня 13. марта в салі галицького Музичного Товариства при ул. Хорунщини концерт в пам'ять 52. роковин смерті Шевченка при участі Вп. Пань: О. Бірецької, М. Секундівної, Вп. Е. Перфецького і військової оркестри 30. п. п. під батутуою капельмайстра п. Ролля. Програма: 1) Р. Вагнер: Увертюра до „Норинберських співців“, відіграє оркестра 30. п. п. 2) Промова. 3) Колесса: „Якби мені черевика“ — відіспіває мішаний хор „Львівського Бояна“ в супроводі фортеп. 4) а) Пучіні: Арія (молитва) Тоски, б) М. Лисенко: Ой одна я, одна, Ой не світлі місяченьку, відсп. М. Секундівна. 5) Beethoven: Концерт с-moll — фортеп'яні — відіграє п-ні О. Бірецька в супроводі оркестри 30. п. п. 6) A. Hallen: Північний бій — відіспіває хор муж. „Бандурист“, в супроводі оркестри. 7) П. Чайковський: Концерт d-dur — сольно скрипкове в супр. фортеп. — відіграє п. Е. Перфецький. 8) Лисенко: „Віють пороги“ — відіспіває хор міш. „Львівського Бояна“, в супр. оркестри. Початок о год. 7 вечером.

— **Самаританські курси** будуть уряджені заходом „Жіночої Громади“ при ласкавій співучасті членів „Укр. Товариства лікарського“ у Львові. Виділ сподіє ся, що львівські пані вольнуть як найчисленнішу участь в тих так важких курсах, хоч би з уваги на те, що часто приходять ся жєнщині чи то як донці, сестри, жінці, учительці сповняти в житю роллю Самаританки. Курси будуть відбывати ся в льокалі „Міщанського Брацтва“ ул. Руска ч. 3. Оплата за курс вносить 3 К, за бандажі 2 К. — Зголошувати ся можна найдалше до дня 15. марта. Зголошення приймає п. Панкевичева в книгарні ім. Шевченка, Ривок 10.

— **З Коломиї.** Заходом українських товариств в Коломиї відбуде ся дня 17. марта (в понеділок) концерт в пам'ять Миколи Лисенка, при ласкавій співучасті Вп. О. Пашкевича зі Станіславова, Ол. Бережницького і С. Ковбузова. Білети до набути в склеві Взаїмної Помочи в Коломиї.

— **З залізниць.** „Газета Львівська“ з дня 7. марта 1913. оголошує прилюдну ліцитацію на ломанє каменя і перерібку тогож на шутер в „Колодці“ побіч стації Сколе на протяг трьох літ, числячи від 12. мая 1913. Дотичні офєрти на приписаних формулярах треба вносити найпізнійше до дня 28. марта 1913. година 12. в полудне до подавчого протоколу ц. к. Дирекції залізниць державних у Львові. Близші умовини сего підприємства є подані в „Газеті Львівській“ з дня 7. марта с. р. Формулярі офєрти можна дістати в відділі III. згаданої ц. к. Дирекції залізниць державних, де можна також близше в сій справі поінформувати ся і оглянути дотичні пляни.

— **З почти.** Дня 1. марта 1913. заведено в Дмитрові, котрий належить до круга доручень ц. к. поштового уряду в Холовеї, поштову складницю з розширенням кругом ділання і службою доручувань. Ся складниця буде получена з ц. к. поштовим урядом в Холовеї за помічню тижнево шестиразового пішого післанця.

З днем 1. марта 1913. заведено при ц. к. поштовім уряді в Устю зеленім службу сільського листаря а іменно в понеділки, середи і п'ятниці для місцевин: Межигірє, Озерце і Тростянець а у вівторки, четверги і суботи для місцевин Луки і Низколизв.

Наука, умілість і письменство.

— **Ucrainica в чужих виданнях.** У виданім недавно Sonder-Nummer ілюстрованої часописи віденьської „Moderne Illustrierte Zeitung“ п. з. Galizien поміщена розвідка радника Двора Олександра Барвіньського „Der ukrainisch-ruthenische Volksstamm in Galizien, Ethnographisches Charakterbild“ на стор. 39—44. До сєї розвідки подані ілюстрації народних типів, жалє лише, що редакція не помістила їх посеред самої розвідки а розкинула по цілім обємистім томі, що має 188 стор. вел. 4°. Ціна сего тому 5 корон.

Всячина.

— **Помилуванє М. Горького.** Ювілейне помилуванє в Росії обняло межі иншими політичними злочинцями також і російського письменника Максима Горького. Горький находить ся за ґраніцею від початку 1906. р. З причини проголошеня революційної відозви проти царату, ув'язнено его при кінці 1905. р. і замкнено в Петропавловській твердині. На основі засуду воєнного суду ждала Горького кара смерті. Однак тодішній диктатор Тропов увільнив Горького, але прогнав его на все з краю. По короткім побуті в Америці поселив ся Горький на острові Капрі, де перебуває і доси.

— **Відкрите незвісного єврейського племені.** Незвісне доси єврейське плємя відкрито в глибокій арабських пустель, яке певно криє в собі ще не одну несподіванку для етнографії і історії. Ново відкрите плємя бідних волоківтів має походити від Рехабітів, про яких є бесіда в 35. розділі книги Бремїя. Плємя в числі 2,500 родин займає кілька більших оаз в глибокій пустелі, де пасуть отари овець — одинокє своє майно. Є они добре сьвідомі свого давного походження і розказують, що сам пророк Бремїя привів їх перед віками на арабську пустелю. В самім племені панує множенєство; кождий пастух має по пять або шість жінко. Їх король величає ся мечем, якого похва має походити ще з часів вавилонської неволі. Вияснював він одному подорожникові, що его плємя через те довго оставало невідкритим, бо царини прожитку племені мають мало води і лучає ся, що Рехабіти цілими днями не пють води. Подорожник зустрів сего королика далеко від племені, бо він з розмислом вибрав ся на розпити, як деінде люди живуть і чи живуть краще від его племені. Се відкритє мати буде і для лєзикознавства і історії жидів чимале янчине.

— **Підземне чудо.** До найгарніших підземних печер Європи треба зачислити печеру в Ремош в Бєлґії, недалеко Спа. Недавно оглянено відкриту печеру, а небаком буде мати до неї доступ і ширша публіка. Оден з тих, що єї відкрив і досліджував, Ц. Рагі, описує в часописі „Nature“ казочну палату і таємничий, підземний сьвіт проастиий і рік, які втворюла тут природа. Дослідникам удало ся дістати по кількох звязаних з собою драбинах до горішних галерій печери, які тягнуться на трох поверхах 100 метрів високіх. По підземній ріці, яка ділить печеру на дві часті, перевезли дослідники на човні драбини, прикріпили їх до високих, стрімких стін, перейшли через малий отвір до нової великої салі, за якою тягнули ся нові печери і пропасти. Головна галє, названа катедрою, має прями стіни і зовсім рівну стелю; друга є 100 метрів довга, на 4 м. широка, а 60 м. висока. Часть галерій становить тут гейби хори, а менша бічна печера служить за каплицю. Ся гарна печера є окрашена чудовими кришталями, а освітлена викликає надзвичайне вражєнє. По мості, який втворила сама природа, а який названо тепер „мостом Титанів“ можна перейти до „катедрі“ а відси до дальших печер, з яких є найбільші дві. „Біла кімната“ є повна чудових ясно закрашених сталактитів і сталагмітів, що виглядають, наче би були сніжно-білі. Друга знова печера є висадже на дрібними кришталями, які дуже гарно опалізують. Звидженє печери в Ремош вимагає двох годін часу, в чім почислена є також романтична переїздка човном по підземній ріці. Очевидно Бєлґійці придбають міліони з відкритих печер, а печери в нашім Кривчу, далеко більші і кращі стоять пустою. До щастя потреба і розуму!

— **Остров птиць.** В мексиканськім заліві, недалеко від Зєднених Держав, находить ся невеликий остров Марс Ісланд. Що року задержують ся на тім скалистім куснику землі міліони перелетних птиць, головнє качок і перебувають тут кілька днів, щоби відпочати. Сей остров знають добре агєнти торговців і відвідують его часто, причім нищать безмілосерно сї сотворія для кілько гарних пер. Переслідуювані птицями постановила прийти з помічню вдова по американськім міліонєрі, Русель Саґе. Купила она іменно від правительства Зєднених Держав остров Марс Ісланд за 150,000 дол. і вислала там сторожів, щоби не пускали нікого на остров. Перелетні птиці мають отже тепер в мексиканськім заліві свою стацію.

— **Майно цїсаря Вільгельма і німецьких князїв**

становлять передовсім великі діличні добра. Цїсар Вільгельм є власником 150,000 морґів землі, яка обіймає 90 лицарських дібр, видержавленого майна і великих лісових просторів, порозкиданих по провінциях: бранденбургській, поморській, познаньській, шлескій, в Саксонії і у східних Прусах. Загальний дохід з тих дібр виносить річно пересічно більше чим 13 міліонів корон. Решта з коронних фідеїкомісів виносить 17,719.000 марок, а цивільна ліста 19 міл. марок. Крім сего треба додати п. з. „Krontrësor“ — коронний скарб, який повстав з оцадності короля Фридриха Вільгельма III. В дни его смерті виносив він 5 міліонів талєрів, але після завіщання може его наслідник уживати лише 2 міл., а 3 міл. мають бути ненарушені як зелїзний капітал. Переходячи до майна инших князїв Німеччини, треба згадати передовсім про їх цивільну лісту. Віртемберський король має 2,064.544 м., баварський 5,402.476 м., саксонський 3,674.927 м., великий князь бадєвський 1,930.000 м., великий князь гєсский 1,330.000 м., бруншвицький князь 1,300.000 м., великий саксон-ваймарський князь 1,002.000 м., князь Саксен-Майнінген 384.500 м., князь Шварцбург-Зондєрсгаєвен 517.420 м. і князь Шварцбург-Рудольфштадт 396.369 марок. Розуміє ся, що кождий з тих королїв і князїв має надто велике власне майно, передовсім баварський і саксонський король.

— **Статистика населєня в Європі.** Після останніх переписів число мешканців Європи досягає 433,900.000, з чого на поодинокі держави припадає: на Росію (європейську) 117 міліонів, на Німеччину 64 міл., Австро-Угорщину 51 міл., Англію 45 міл., Францію 39 міл., Італію 34 міл., Іспанію 19 міл., Бєлґію і Румунію по 7 міл., Туреччину (європейську) 6 міл., Голандію, Португалію і Швецію по 5 міл., Болгарію 4 міл., Швайцарію 3 міл., Сєрбію, Данію, Грецію і Норвегію по 2 міліони. (Очевидно, що зміни, які зайшли в часі балканської війни не узгляднено).

Густота населєня найбільша є в Європі, бо коли на 1 км² припадає в Азії 20.6 осіб, в Америці і Африці 4.5, а в Австралії лише 0.8, то в Європі на сєй самий простір 44 мешканців. З поодиноких європейських країв під зглядом заселєня на першім місці стоїть Бєлґія з 286 мешканцями на 1 км², описіла Голландія 177 осіб, Англія 146, Італія 120, Німеччина 112, Швайцарія 91, Австро-Угорщина 76, Франція 74, Росія 23, а Норвегія лише 8 осіб.

Ріжнє є також число уродин в нашій часті сьвіта; на переді стоїть під тим зглядом Росія, яка має 44 уродин на 100 мешканців в році. Дальше йде Угорщина з 35.6 уродинами в сій пропорції, потім Італія 32.9, Австрія 32.4, Німеччина 29.8, Голандія 28.6, Данія 27.5, Норвегія 26.1, Швайцарія 25.2, Швеція і Англія 24.8, Бєлґія 23.7, Ірландія 23.3, а на самім кінці Франція, де число уродин зменшило ся до 19.7 прц.

Потреба реформи богослужєбного співу у галицких греко-католицьких церквах.

Написав о. Євген Турула, катехит в Терєбовлї.

1) *Достоїнство церковного пінія; его характер, та ріжниця від музики сьвітової.* 2) *Спів партесний у галицких церквах.* 3) *Спів крилосний (самоїлка) у гал. церквах.* 4) *Церковні хори нотні по селах і містах.* 5) *Про уживанє фісгармонії в церквах.*

(Дальше).

Застановляючи ся над нашим церковним співом, нам невільно ніколи з очий спустати сєї ціли, який він має служити: се є піднести душу слухачів до Бога, заґріти до тим жаркійшої молитви та поучити в деяких правдах віри.

Погляньмо тепер, о скілько тій цілі можуть відповісти т. зв. хоральні співи на чотирі голоси заводжувані по наших сільських і маломісточкових церквах. Ті хори доси не відповідали згаданій цілі хочби уже з тої причини, що репертуар нотних творів уживаних в галицких церквах зовсім був незгідний з духом нашого обряда. Та поминувши уже те, то уже само заснованє хору було полученє з тільки трудами і невигодами, з так великою стратою часу, що користь, яку би міг

евентуально принести хор, стає ся в порівнянню до сих трудів зникаючо малою. А знова часто такий хор має навіть свої лихі сторони — ось хочби з сего згляду, що спинає розвій всенародного співу. Наш мужик хоче в церкві, о скільки лише годен, взяти участь в богослуженню; він хоче з цілою душою виспівати ся, а тут тимчасом кажуть йому мовчати, бо співає на хорах нотний хор. Нераз він негоден здержати ся і дасть ся пірвати співацькому запалови та потягне по своєму, однак тоді впроваджує лише диссонанс такий, що аж сам пан „дерігатор“ мусить влизати з хорів, щоби непрошеного інтруза скартати. Наш нарід мало бере участі в утрєні і вечерні, бо там є напів, котрі часто змінюють ся після потреби даного празника або припадаючого гласа. Тож крім „Слава во вишних“ на утрєні або „Нині отпущаєши“ на вечерні та крім відповідий підчас екєтєні ніхто в загалу людий в церкві нічого більше не співає. Усі они за той час відмовляють свої моливи та чекають на Велику Службу Божу; тоді они хочуть за всі часи виспівати свої чувства, їх душа рве ся до сего. А тут тимчасом кажуть їм мовчати, бо хор нотний співає. З яким зависним оком споглядає загал селян на тих немногих вибранців, що з нотами під пахою машерують на хори — тамтуди звичайним смертельникам вступ заборонений.

Се дуже некорисно впливає на розвій релігійних чувств у загалу селян; они не беручи участі в богослуженню, не привязують ся до нашого обряду. Чим, скажу мимоходом, латинники притягають своїх вірних до костела, як не всенародним співом.

Скаже знова хтось, що нотний хор відносить красу церковного богослуження. Щоби справді хор міг сповнити тоту задачу, мусить бути хор добрий і зіспіваний. Однак на жаль, усім нашим селянським хорам не достає сеї головної прикмети.

Я признаю ся, що я досить уже в своїм життю чув співу селянських і маломісточкових хорів, та і сам чимало їх учия співати — однак я щиро міг би заявити, що ніоден з них не повинен властиво назвати ся хором, бо ніоден не потрапив чисто і без похибки відспівати хоч би одного кусника. Одєн з визначнийших наших галицьких композиторів і незрівняний дірігєнт та знаток хоральної штуки о. О. Ніжанковський, запитаний, чому в своїй парохії не хотів завести нотного співу, чейже ся штука була би єму найлегше удала ся, відповів, що не хоче робити так великої шкоди церковній музиці, не хоче профанувати єї, тож воляє попристати на найзвичайніший самолівці.

Справді навіть не злий хор не потрафить зробити на нас такого вражєня, як всенародний спів. Він пориває душу нашого мужика, котрий в спільних звуках піснї лучить спільно свої чувства і шле їх до Бога. Скажїм правду, що нас більше настрєює до побожності, чи хор сільський з тими вигукуюваними, з тим так часто проймаючим писком сопранів і ревоном сирих басів та недоладними акордами — чи чудове, як філяя могутче „unisono“ видобує з соток грудий. Хто має душу правдиво артистичну і релігійну, того перше найскорше поважний всенародний спів. Ми хвалимо з засади і з привички наші селянські хори, однак на правді ми самі себе обманюємо.

Однак хотїйби навіть удало ся комусь вишколити до деякого стєпеня такий селянський хор, то труд, час, а навіть часто і кошт вложений в єго заснованє, ніколи не зрівноважить євєнтуальної користи, яку хор може принєсти.

Труди получені з заснованєм такого хору є так поважні, що годять ся над ними застановити ся.

По перше, чистих голосів на селі дуже мало, бо нарід працюючий тяжко на отвертїм воздусі, є наразений на часту перестуду горла. Наглі зміни температури і атмосферичних опадів нищать голос уже у малих дїтїй. В додатку много співає на отвертїм полі, через що наразує голосові струни на опухненє і згрубленє.

З такого то матеріялу сирого, а радше уже скривленого приходиться дірігєнтови складати хор. Нещасливий се чоловік, що єму прийдє ся підняти на себе такий обовязок. Не одєн забираючи ся до такого діла,

навіть не годєн собі увявити тих трудностей.

Довгих лїт потреба, щоби сєй сирий матеріял хоч яко-такє вигладити. Та заки сє моглоб наступити, то знова треба нові сили вишукувати до хору, бо малі хлопці підросли і зачинають мутувати, тратити голос на якийсь час, дївчата знов виходять замуж, а яко замужні рідко показують ся на пробах та і голос з часом тратять; многі з них найчастїйше зовсім покидають хор. З сєї причини годї мішаний хор довести до якої-такєї вправи та осягнути хоч менше вдоволюючі успїхи. Найкраспє булоб заводити хор мужєський, бо сєй міг би з часом дійти до певної вправи. Та в тїм случаю знова насуває ся нова трудність а іменнє ся, що на селі рідко де можє найти чистого і високого тенора та глибокого баса, без котрих то голосів зложєнє мужєского хору є немислиме. Крімє сєї трудности заходить єще і друга, а то та, що мужєський хор уже з природи своєї менше ефектовний (яко хор однобарвний) потребує ще більшого вишколеня і ніжности в співаню, чим хор мішаний.

(Дальше буде).

Телеграми

з дня 12. марця.

Відєнь. „N. Fr. Presse“ доносить, що цісар Вільгельм, який мав вїхати на весну до Корфу і при тїй нагодї мав відвідати цісаря Франца Йосифа I, відступив від того наміру. В двірських кругах кружляють чутки, що цісар Вільгельм задумує відвідати австрійського цісаря лїтом в Італї.

Відєнь. Заповіджені на вчєра засїдав ріжних комісій відкликано. Перед Великодними сьвятами не відбудуть ся вже ніякі комісійні засїданя.

Відєнь. (ТКБ). „Wiener Ztg.“ оголошує розв'язанє сойму Горицї і Градискї.

Будапєшт. (ТКБ). „Pester Lloyd“ доносить, що опозиція задумує перешкодити за єтверговім засїданю угорського сойму нарадам при помочи бурливих сцен. Комітет єдинєної опозиції відбудує нараду, на якій ухвалив не допустити до нормальних нарад сойму доси, доки не буде євнесєна ново ухвалєна виборча реформа. Дальше ухвалєно заявити, що єдинєна опозиція будє на дальше агїтувати разом з соціалїстами і всіма тїми, які є за загальним правом голосованя, за демократичною виборчою реформою.

Будапєшт. (ТКБ). Правно-державна комісія палати вельмож прийняла по короткій дискусїї ухвалєну палатою послів виборчу реформу.

Бєрлін. (ТКБ). „Voss. Ztg.“ доносить, що правитєльство будє домагати ся на військову воздушну фльоту 20 мїл. марок.

Пєтербург. „Нов. Врємя“ нападає в своїй острїй статї на австрійські властї з причини останної польської демонстрації у Львові, а також з причини заборони відправи богослужєня в ювілейний дєнь дому Романових в православній церкві у Львові. „Нов. Врємя“ сподїє ся „поважного“ дипломатичного посєредництва зі сторони Росії і домагєє ся примірної „кари“ для всіх тих, які вжє вдругє „обидили“ Росію.

Пєтербург. (ТКБ). З Одєси доносять, що там увязнєно 13 Персїв, серед них одного російського підданого, за політичні заговори проти шаха і перепачковуванє оружя до Персїї.

Букарєшт. (ТКБ). Парляментарну сєсїю продовжєно до дня 28. с. м.

Пєтербург. (ТКБ). Цар Микєла вїхав з родинною до Царского Сєла.

Бєрлін. „Лос. Анз.“ доносить з Пєтербурга, що там євєдєнєно дальші арєштєваня. Мєжє арєштєваними є одєн мужчина, який мав підроблєну карту вступу на галєву виставу, на якій був присутний цар.

Льондєн. (ТКБ). В фабрїцї динаміту Нєбля в Ардє наступив вибух. Много осіб ранєних, много буданків частинно завалило ся. В Ардє настав страшний перєляк.

Асекуруйте своє майко від огню в „Дністрі“!

Кождий Русин повинен асекуровати ся від огню, щоби на случай пожежє не понєств страти, бо достаток одиниці то добробит цілого народу.

Кождий Русин повинен асекуровати ся тільки в руским товаристві взаїмних обезпечєнь

„ДНІСТЕР“

Нема жадного иншого руского тєварїства асекураційного, тільки одєн

„ДНІСТЕР“

„ДНІСТЕР“ рахує найдєшевші оплати заобєзпечєня сєлянських буд., кнїв.

„ДНІСТЕР“ авертає кождорічний чистий зиск своїм членам; на рік 1912 вєносить зворот 10%.

„ДНІСТЕР“ оцінює та виплачує шкоди по огни скоро і рєтєльно, а до комісії запрошує все двох господарів на оцінєтелїв.

„ДНІСТЕР“ дає підмоги руским школам і бурсам, де виховують ся сєлянські дїти.

Людє асекуровані в „ДНІСТРІ“ можуть дістати позичку у всіх великих банках і в Товаристві взаїмного кредиту „Дністер“.

Власні фонди „Дністра“ вєносять в кінцєм 1912 року 3,910.293 марок.

„ДНІСТЕР“ приймає обезпечєня на житє у всіх догїдних комбїнациях (на дожитє, посмертні капїтали, посаги, рєнти).

В „ДНІСТРІ“ можна обезпечати від крадєжє з вломом движимости всякогє рєда, а товариства кредитові готівку, цївні пєтерє і вєскї за дєшевою оплатою премїї.

Адреса „Дністра“: Товариство взаїмних обезпечєнь „Дністер“ у Львові, у власнім домі ул. Руска ч. 20.

Брошура:

Йосиф II. чи Ян Казимир?*

(з нагодї євєтїкованя мнїмої 250-лїтної річницї євєстваня Львівського Унівєрситєту). Можна набути в Адміністратїї „Руслана“ і в кнїгарнї Наук. Тов. ім. Шевченка у Львові по 30 сот. за примірник.

Рух залїзничих поїздів

обовязуючий з днєм 1. мая 1912 р. після часу середно-європєйского.

Замїтка. Поїзди поспїшні означєні грубїм друком. Години пічні від 600 ранє означєні підчеркнєнєм чисел мїнутових.

Вїзїз зі Львова

з головного двірця:

До Кракова: 12³⁵, 3⁴⁰, 8²², 8³⁵, 2⁴⁵, 3⁴⁵*, 5⁴⁶†, 6⁰⁵, 7⁰⁰, 7³⁰, 11¹⁰.

*) до Ряшєва.

†) до Мпани.

До Підволочиск: 6¹⁰, 10³⁵, 2²⁷, 2⁵⁰†, 8⁴⁰, 11¹³.

†) до Красного.

До Черновєц: 2⁵⁰, 6¹⁰, 9¹⁵, 9³⁷, 2²⁵, 3⁰⁵*, 6²⁸†, 7⁵⁵*, 11⁰⁰.

*) до Станїславава, †) до Коломиї, *) до Ходєрова кожого попередного дня перєд недїлю і сьвятою.

До Стрия: 6⁰⁰, 7³⁰, 1⁴⁵, 6⁵⁰, 11²⁵.

До Самбора: 6⁵⁸, 9⁰⁵, 3⁵⁰, 10⁵⁵.

До Сокала: 7³⁵, 2²¹, 8⁰⁰, 11³⁵*, *) до Рави рускої (лише в недїлі).

До Яворова: 8⁴⁰, 5⁴⁵.

До Підгаєць: 5⁵⁵, 4⁵³.

До Стоянова: 7⁵⁵, 6⁰⁰.

з двірця „Львів-Підзамчє“:

До Підволочиск: 6²⁵, 10⁵⁵, 2⁴², 3⁰⁷†, 9⁰¹, 11³⁰.

†) до Красного.

До Підгаєць: 6⁰⁹, 1²¹*, 5¹⁵, 10⁴⁰§).

*) лише до Винник, §) до Винник лише в суботу і недїлю.

До Стоянова: 8¹², 6¹⁷.

з двірця „Львів-Личаків“:

До Підгаєць: 6²⁸, 1⁴⁰*, 5³⁶, 10⁵⁹§).

*) лише до Винник, §) до Винник лише в суботу і недїлю.

Поїзд поспїшний зі Львова до Підволочиск відїздить о год. 2 мїн. 16 по полудни з перону 2, Нр. сходів II.

Поїзд особовий зі Львова до Красного відїздить о год. 2 мїн. 50 по полудни із західного тєру перону 4 Нр. сходів IV.

Поїзд особовий зі Львова до Станїславава відходить о годині 2. мїн. 35 по полудни з перону 3 Нр. сходів III.

Львокалькї поїзди.

з головного двірця:

До Брухович: що дня: 6⁰².

Вже час

замовляти природні літургічні

ВИНА

в

Народній Торговлі

у Львові.

Австрійскї по 106 К за гект.
Гєгєляйскї по 132 К за гект.
Самороднєр по 142 К за гект.
Спеціальний Самороднєр по 180 К за гект.

Цїни розуміють ся франко Львів, отжє фрахт оплачує замовлюючий лише зі Львова до своєї стації. При замовленях нижше гектолітра до 50, літрів ціна підвищує ся о 4 сотики на літрі, при замовленях нижше 50 літрів підвищує ся ціна о 8 сот. на літрі.

За бочки, звернені до двох місяців франко до „Магазину Народної Торговлі в Стрию“, звертає ся ціла почисленє належитість.

Поручаємо „МЕДИ ПИТНІ“ по 1⁶⁰ за літру. 504(8)

ЦЕРКОВНА ТОРГОВЛЯ „ДОСТАВА“

Львів, ул. Руска 20, — Станїславів, ул. Смолян Перемишль, Ринок 26.

Удержує найкращий вибір вських церковних річїй. — Злучила найлучших артистів для виготовленя іконостасів, престолів, кнївотів і др. Приймає у Львові золочєня чаш і вські направки. Зєднала досї загальні признаня. 366(80сс)

!!! Свій до сього !!!

Перший Український Висилковий Дім Музичних Струментів

ОРКАН

у Львові, ул. Тиха ч. 1.

поручає по найдєшевїших цїнах: скрипки, басы, цитри, флєти, кларнєти, труби, бубни і т. д. та закладає цілі сокільські, січєві, читальні і школьні струнні або дуті оркєстри на вський склад.

Цїнник даром.

Вїзїз до Львова

на головний двєрець:

З Кракова: 2²², 5⁴⁵, 7²⁵, 8⁵⁰, 1¹⁰ 10⁰⁵, 1³⁰, 2⁰⁰§, 5⁴⁰, 7²⁵†, 8²⁵, 9⁵⁰.

*) з Тарнова.

З Підм. почиск: 7²⁰, 11³⁰ 2¹⁵, 305, 10³⁰, 10⁴⁸†).

†) з Красного.

З Черновєц: 12⁰⁵, 5¹⁵§, 5⁴⁵†, 740, 10²⁵*) 1⁵⁵, 5⁵², 6²⁶, 9³⁴.

*) зі Станїславава, †) з Коломиї, §) з Ходєрова кожого слїдуючого дня по недїлі і сьвятї.

Зі Стрия: 7²⁸, 11⁴⁰, 4²⁵, 6⁴⁵, 11⁰⁰.

і римо-кат. сьвята.

З Самбора: 7⁵⁰, 9⁵⁵, 2¹⁰, 8³⁰.

Зі Сокала: 7¹⁰, 1²⁵, 7⁵⁷.

З Яворова: 8¹², 4²⁰.

З Підгаєць: 11¹⁰, 10²⁰.

Зі Стоянова: 10⁰¹, 6³⁰.

на двєрець „Львів-Підзамчє“:

З Підволочиск: 7⁰¹, 11¹¹ 2⁰⁰, 5¹⁰, 10¹² 10³¹†).

†) з Красного.

З Підгаєць: 7²⁶*) 10⁴⁹, 6²⁹*) 10⁰¹, 12⁰⁰§).

*) з Винник, §) з Винник лише в суботу і недїлю.

Зі Стоянова: 9²¹, 6¹¹.

на двєрець „Львів-Личаків“:

З Підгаєць: 7⁰⁸*, 10³¹, 6¹¹*, 9⁴¹, 11⁴³§).

*) з Винник, §) з Винник в суботу і недїлю.